
Nytt om navn

RUNE J. ULVIK

MIKAEL FARSTAD

TORSTEIN HOVIG

PER STENSRUD

PETTER ANDREAS STEEN

STINE BJERKESTRAND NESJE

Informasjonsavdelingen

NINA HUSOM

Tidsskriftet

† Karl Closs



Professor Karl Closs døde 25.7. 1999, 95 år gammel. Han var født i Belgia i 1904, ble utdannet i kjemi i München og tok sin doktorgrad i faget i 1929. Fra 1927 var han bosatt i Norge hvor han var ansatt ved Farmakologisk institutt i Oslo i to perioder, 1927–29 og 1931–36. I Norge begynte han å studere medisin og tok medisinsk embetseksamen i 1942. Etter klinisk utdanning og noen år som sjef for Biologisk avdeling ved Nyegaard & Co., ble han overlege ved Sentrallaboratoriet, Aker sykehus, i 1946 samt dosent ved Norges tannlegehøgskole.

I 1954 ble Karl Closs den første professor i farmakologi ved Universitetet i Bergen, og i 1957 ble han overlege ved det nyopprettede Biokjemisk Sentrallaboratorium ved Haukeland Sykehus. Han ble også den første professor i klinisk biokjemi ved Universitetet i Bergen fra 1962. Deretter var han overlege og professor i klinisk biokjemi til han gikk av med pensjon i 1974.

Professor Closs fikk først og fremst oppgaven med å bygge opp et nytt institutt og laboratorium i klinisk biokjemi ved Haukeland Sykehus. Det var små ressurser i disse årene, men han fikk opprettet både et dosentur, en amanuensisstilling og to stillinger for vitenskapelige assistenter. I sykehuslaboratoriet kom det etter hvert stillinger for asissterende overlege, for reserve- og assistentleger og for biokjemikere. Professor Closs tilhørte pionergenerasjonen så vel ved det unge Universitetet i Bergen som i norsk klinisk biokjemi. Det var trange forhold både når det gjaldt tilgang på ressurser, plass og muligheter for å rekruttere unge forskere, og det tok tid å bygge opp forskning og undervisning. I hans tid ved laboratoriet ble imidlertid grunnlaget lagt for Laboratorium for klinisk biokjemi som i dag er blant landets største, og for en vitenskapelig forskningsaktivitet som nå hevder seg både nasjonalt og internasjonalt. Vi som tok over laboratoriet fra midten av 1970-årene er takknemlige for den store innsats professor Closs utførte og for det grunnlag som var lagt da vi tok fatt på våre oppgaver.

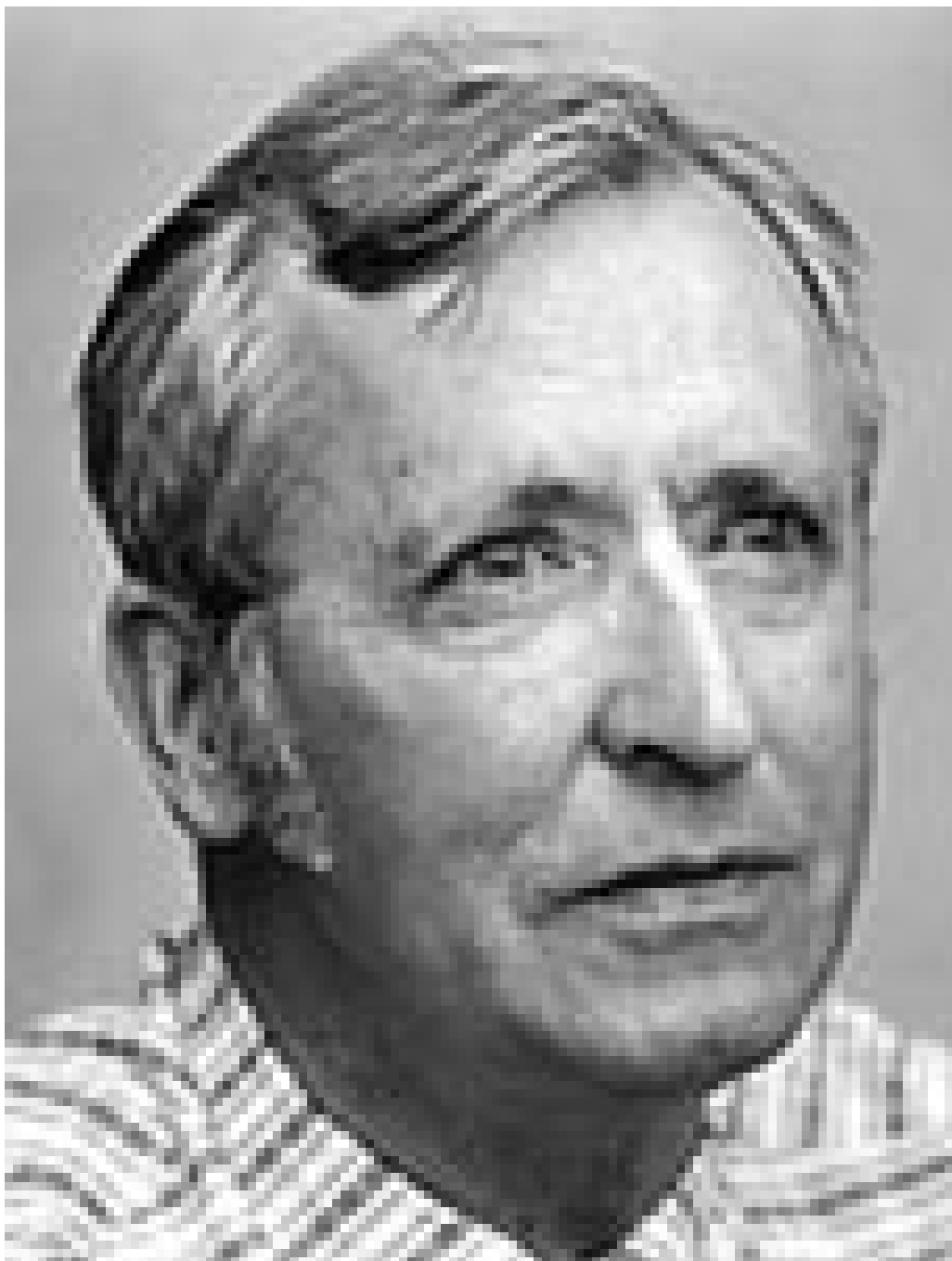
Professor Closs beholdt interessen for instituttet og laboratoriet også etter at han ble pensjonist, og han deltok på våre ukentlige lunsjmøter hvor han hadde flere innlegg helt frem til 1984.

Som menneske og kollega var professor Closs omgjengelig og vennlig. Han var sterkt interessert i kunst og musikk og var i mange år en flittig gjest ved konsertene i Bergen Kammermusikkforening.

Professor Karl Closs vil bli husket som pioneren og den som la grunnlaget for klinisk biokjemisk forskning og virksomhet ved Haukeland Sykehus og Universitetet i Bergen.

Vi lyser fred over Karl Closs sitt minne.

† **Odd Lien Grønvik**



Tidligere overlege i nevrologi og dommer i Trygderetten Odd Lien Grønvik ble plutselig syk og døde 18.12. 1999, 81 år gammel.

Etter medisinsk embetseksamen i Oslo i 1946 og distriktspraksis tjenestegjorde han et år ved Neevengården sykehus. Deretter var han i fire år ved forskjellige spesialavdelinger ved Haukeland Sykehus og hadde således en bred medisinsk utdanning før han fra 1953 spesialiserte seg i nevrologi ved Rikshospitalet og ble godkjent spesialist i 1955.

Rikshospitalets nevrologiske avdeling ble hans arbeidsplass frem til 1970 – de siste årene som overlege. Etter det var han ansatt ved Statens senter for epilepsi, hvor han tidligere hadde vært i en kort periode. I 1973 ble han sakkyndig medlem i Trygderetten og var trygdedommer til 1985. Han var også bedriftslege i deltidsstilling i Dagbladet fra 1970 til 1987. Som pensjonist hadde

Odd Grønvik fortsatt bevart sin store og imponerende arbeidskraft, og fra 1986 til 1995 arbeidet han i lange perioder ved Sentralsykehuset i Bodø, hvor det var stort behov for topp kvalifiserte nevrologer.

Odd Grønvik hadde et vidt interessefelt. Tidlig i sitt yrkesliv ble han engasjert i organisasjonsarbeid, og han ble den selvskrevne formann i Yngre legers forening fra 1958 til 1963. Det var en stor glede og inspirasjon å følge hans store innsats, hans ro i vanskelige situasjoner og hans lune, befriende replikker i de rette øyeblikk. Han gjorde også en stor innsats som medlem av Legeforeningens landsstyre (1956–63) og i sentralstyret (1962–63). Dessuten var han aktiv i Nevrologisk forening og en viktig medspiller i komiteer og utvalg.

I samarbeid med kolleger publiserte Odd Grønvik flere arbeider om det såkalte KZ-syndromet, en invalidiserende følgetilstand etter opphold i krigsfangenskap. Han hadde selv krigsfangeopphold i Tyskland bak seg og var sterkt opptatt av krigsfangenes skjebne.

Odd Grønviks livsledsager gjennom mer enn 50 år var kollega Einfrid Perstølen, og sammen skapte de et enestående godt miljø for en stor familie og for mange venner. Vi føler med Einfrid og familien i denne tunge tid og lyser fred over Odd Grønviks minne.

Lærdals Ærespris innen akuttmedisin for 1999

Lærdals Ærespris innen akuttmedisin er av Universitetet i Oslo i år tildelt professor Mads Gilbert og forskningsstipendiat Hans Husum, Universitetet i Tromsø.

Prisen på 250000 kroner gis til den person eller forskningsgruppe i Norden som har gjort et arbeid eller en innsats av spesiell praktisk betydning innen diagnostikk, behandling og transport av pasienter med akutt, livstruende sykdom eller skade.

Hovedprosjektet de fikk prisen for, er sterkt støttet av Verdens helseorganisasjon og går ut på å bygge opp akuttmedisinsk kompetanse i krigsområder basert på den aktuelle befolknings egne premisser: Arbeid med mineskader og kompetanseoverføring til helsearbeidere i krigsområder med sikte på styrket overlevelseskjede for traumepasienter.

Mads Gilbert (f. 1947) ble i 1997 professor II i akuttmedisin ved Universitetet i Tromsø. Det siste tiår har han spesielt arbeidet med forskning, utvikling og undervisning i akuttmedisinsk organisering og behandling utenfor sykehus, med psykososialt støttearbeid ved traumatiske kriser og tap samt med internasjonalt bistands- og utviklingsarbeid med hovedvekt på kompetanseoverføring til helsearbeidere i krigsområder.

Hans Husum (f. 1947) har stort sett arbeidet i allmennpraksis. Hadde man ikke kjent ham, ville man neppe tro at en allmennpraktiker fra Billefjord er en av verdens ledende krigskirurger. Fra 1998 har han vært forskningsstipendiat ved

Universitetet i Oslo med Gilbert som veileder på et prosjekt om mineskader. Husum har erfaring som kirurg under konflikter i blant annet Libanon, Afghanistan og Burma.



Mads Gilbert og Hans Husum veileder studenter ved «Jungeluniversitetet» i Burma i operasjonstrening på gris. Foto privat

Gilbert og Husum har grunnlagt Trauma Care Foundation, en stiftelse som arbeider for å styrke overlevelseskjeden for traumeofre, spesielt i krigsrammede land og land med omfattende antipersonellmine-problemer. Stiftelsen har bygd opp et opplæringsprogram for håndtering av mineskader på ikke-akademisk nivå i landsbyer i Burma, Kambodsja, Angola og Kurdistan. I Burma var en viktig målsetting å utvikle deltakerne til selv å fungere som instruktører for videre spredning av kunnskaper i et kaskadesystem. I dette systemet er flere tusen legpersoneer lært opp i livreddende førstelinjehandling.

Prisbeløpet er stilt til rådighet av The Laerdal Foundation for Acute Medicine, et forskningsfond med en kapital på over 70 millioner kroner gitt av bedriften AS Lærdal i Stavanger, og som over de siste 20 år har gitt støtte til ca. 900 akuttmedisinske forskningsprosjekter.

Nye spesialister godkjent i sentralstyrets møte 10. 12 1999

Publisert: 10. februar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.